

USTAWA
z dnia 27 marca 2003 r.

Opracowano na
podstawie: Dz.U. z
2003 r. Nr 56, poz.
498.

**o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.)²⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji.”;

2) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. Kwota bazowa ustalona na podstawie art. 19 obowiązuje od dnia 1 marca roku, w którym przeprowadzono waloryzację, do końca lutego następnego roku.”;

3) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie:

1) do 9 roboczego dnia lutego każdego roku:

- a) kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym,
- b) kwotę bazową, o której mowa w art. 19,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców.

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074.

2) do 7 roboczego dnia drugiego miesiąca każdego kwartału kwotę przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.”;

4) w art. 32:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.”,

b) w ust. 3 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się:”,

c) w ust. 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z uwzględnieniem ust. 4a.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 stosuje się do pracowników, którzy:

- 1) kontynuują pracę, o której mowa w ust. 2, w podmiotach powstałych w wyniku przekształcenia lub restrukturyzacji,
- 2) zostali przejęci w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy od pracodawców będących podmiotami, o których mowa w ust. 2.”;

5) w art. 85 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepis ust. 4 stosuje się do świadczeń przyznanych zgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych ubezpieczonym zamieszkałym w Polsce, w taki sposób, aby suma świadczenia przyznanego na podstawie ustawy i świadczenia zagranicznego nie była niższa od kwoty świadczeń określonych w ust. 1-3.”;

6) w dziale VII rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2

Waloryzacja świadczeń

- Art. 88. 1. Emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji.
2. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego, bez uwzględniania dodatkowej waloryzacji, o której mowa w art. 91.
 3. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed dniem 1 marca.

- Art. 89. 1. Wskaźnik waloryzacji wynosi nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym, z uwzględnieniem art. 91.
2. Wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów.
- Art. 90. 1. Wskaźnik waloryzacji, o którym mowa w art. 89 ust. 1, jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.
2. Jeżeli Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikatu, o którym mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 i 2, uzgodni, w drodze uchwały, wysokość wskaźnika waloryzacji, wskaźnik ten podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.
3. Jeżeli nie nastąpi uzgodnienie stanowiska Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych w trybie określonym w ust. 1 i 2, Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wskaźnik waloryzacji, biorąc pod uwagę wskaźniki, o których mowa w art. 89.
- Art. 91. 1. Jeżeli wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w czerwcu danego roku w stosunku do grudnia poprzedniego roku wynosi co najmniej 105%, świadczenia waloryzuje się dodatkowo od dnia 1 września, na poczet kolejnej waloryzacji, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Dodatkowa waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1.
3. Dodatkowa waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem kolejnej waloryzacji.
4. Emerytury i renty w wysokości uwzględniającej podwyżkę, o której mowa w ust. 2, przysługują od dnia nabycia prawa do świadczenia, ustalonego w decyzji organu rentowego, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 września, do dnia poprzedzającego termin kolejnej waloryzacji, z zastrzeżeniem art. 101 i 102.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do podstawy wymiaru emerytury i renty.
- Art. 92. Jeżeli w poprzednim roku kalendarzowym świadczenia waloryzowano dodatkowo, wskaźnik bieżącej waloryzacji nie może

być niższy niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w art. 91 ust. 1.

Art. 93. Zmiana wysokości emerytur i rent w ramach waloryzacji następuje z urzędu, a jeżeli wypłata świadczenia była wstrzymana - po jej wznowieniu, z uwzględnieniem wszystkich kolejnych waloryzacji i waloryzacji dodatkowych, przypadających w okresie wstrzymania wypłaty.

Art. 94. 1. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”:

1) w terminie do końca stycznia:

- a) średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,
- b) średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów

- w poprzednim roku kalendarzowym,

- 2) w terminie do 9 roboczego dnia lutego każdego roku wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym,
- 3) w terminie do końca lipca wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w czerwcu bieżącego roku w stosunku do grudnia poprzedniego roku.

2. Prezes Zakładu ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem:

- 1) waloryzacji i waloryzacji dodatkowej, o których mowa w art. 88 ust. 1 i w art. 91 ust. 1, należne od tego dnia kwoty:
 - a) najniższej emerytury i renty,
 - b) dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sieroty zupełnej,
- 2) waloryzacji, o której mowa w art. 88 ust. 1, obowiązujące od dnia 1 marca kwoty maksymalnych zmniejszeń obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9.”;

7) w art. 103:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, może ulec zawieszeniu również na wniosek emeryta lub rencisty.”,

b) uchyla się ust. 4;

8) po art. 107 dodaje się art. 107a w brzmieniu:

„Art. 107a. 1. Jeżeli do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jedna osoba i jedna lub kilka z tych osób zgłosi wniosek o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty, prawo do renty rodzinnej ulegnie ponownemu ustaleniu z pominięciem tej osoby (osób).

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, jest okolicznością powodującą ustanie prawa do renty rodzinnej osób wymienionych w ust. 1. Przepis art. 134 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio.
3. Ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej dla pozostałych osób uprawnionych do renty następuje od miesiąca, od którego wstrzymano wypłatę renty osobie, o której mowa w ust. 1.
4. Na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, prawo do renty rodzinnej ulega ponownemu ustaleniu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca zgłoszenia wniosku.”;

9) w art. 133 w ust. 1 w pkt 1 na końcu dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3,”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 i Nr 181, poz. 1515) w art. 64 po wyrazach „107,” dodaje się wyrazy „107a,”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 108 i Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli w okresie między zwolnieniem ze służby żołnierza zawodowego a ustaleniem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przypadały waloryzacje emerytur i rent inwalidzkich, przy ustalaniu podstawy wymiaru tych świadczeń uwzględnia się wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w tym okresie.”;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Emerytury i renty oraz podstawy ich wymiaru podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.)³⁾, z tym że:

1) waloryzacja, o której mowa w art. 88 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób:

- a) którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem 1 marca,
- b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po żołnierzach zawodowych zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego,

2) dodatkowa waloryzacja, o której mowa w art. 91 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób:

³⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498.

- a) którym prawo do świadczenia ustalono przed terminem kolejnej waloryzacji,
- b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po żołnierzach zawodowych zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego następującego po roku, w którym przeprowadzono dodatkową waloryzację.”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 214, z późn. zm.)⁴⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli w okresie między zwolnieniem ze służby funkcjonariusza a ustaleniem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przypadają waloryzacje emerytur i rent inwalidzkich, podstawę wymiaru tych świadczeń podwyższa się wskaźnikami wszystkich kolejnych waloryzacji przypadających w tym okresie.”;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Emerytury i renty oraz podstawy ich wymiaru podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.)⁵⁾, z tym że:

1) waloryzacja, o której mowa w art. 88 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób:

- a) którym prawo do świadczenia ustalono przed dniem 1 marca,
- b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po funkcjonariuszach zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego,

2) dodatkowa waloryzacja, o której mowa w art. 91 tej ustawy, obejmuje emerytury i renty osób:

- a) którym prawo do świadczenia ustalono przed terminem kolejnej waloryzacji,
- b) które nabyły prawo do renty rodzinnej po funkcjonariuszach zmarłych nie później niż w ostatnim dniu lutego następującego po roku, w którym przeprowadzono dodatkową waloryzację.”.

⁴⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 122, poz. 1313, z 2001 r. Nr 27, poz. 298 i Nr 81, poz. 877 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676.

⁵⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498.

Art. 5.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.)⁶⁾ w art. 28:

1) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ubezpieczonych będących równocześnie płatnikami składek na te ubezpieczenia mogą być w uzasadnionych przypadkach umarzone pomimo braku ich całkowitej nieściągalności.”;

2) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady umarzania, o którym mowa w ust. 3a, z uwzględnieniem przesłanek uzasadniających umorzenie, biorąc pod uwagę ważny interes osoby zobowiązanej do opłacenia należności z tytułu składek oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych.”.

Art. 6.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287) w art. 11 w ust. 1 wyrazy „w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy” zastępuje się wyrazami „w terminie 11 miesięcy od dnia otrzymania decyzji, o której mowa w art. 18 ust. 1”.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 6, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 4, 5, 7-9 oraz art. 2 i 5, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

⁶⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074.